

KÖSZÖNTŐ

Nagy tisztelettel és szeretettel köszöntöm a magyar tudomány- és technikatörténészek nevében professzor dr. Kosáry Domokos akademikust, a Magyar Tudományos Akadémia 1990 és 1996 között volt elnökét, élete 91. évében.

Kosáry Domokos Selmechányán, 1913. július 31-én született. Tanulmányait az Eötvös Collegium tagjaként a Budapesti Tudományegyetemen végezte, ahol 1936-ban szerzett doktorátust. Ezután tanulmányúton volt Franciaországban, Angliában, majd az Egyesült Államokban. Az Eötvös Collegium tanáraként dolgozott 1937-től 1949-ig. Ezzel párhuzamosan az 1941-ben létrehozott Teleki Intézet igazgatóhelyettese, majd 1945-től igazgatója volt.

A második világháború után a Szövetséges hatalmak írásban köszönték meg közreműködését a Magyarországra menekült hadifoglyoknak nyújtott jelentős segítségét. 1946-tól Szekfü Gyulát helyettesítve a Budapesti Tudományegyetemen az Újkori Magyar Történeti Tanszék professzora. A Rákosi-rendszer uralomra kerülése után, 1949-ben, mindhárom funkciójából menesztették. 1956-ban a Magyar Történészek Forradalmi Bizottságának elnöke.

1957-ben letartóztatják, 1960 tavaszán szabadul. Ezután előbb levéltárban, majd a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetében folytatta kutatómunkáját. 1977-ben szerezte meg a történettudományok doktora címet, 1982-ben választják az Akadémia levelező, 1985-ben rendes tagjává. 1985-ben az Akadémia Történettudományi Bizottságának elnökévé választották.

Kosáry Domokos pályája az 1930-as évek közepén kezdődött, első jelentős munkái a magyar reformkor problémáival foglalkoztak. Különösen fontos ebből az időszakból a Görgey-kérdés és története (Budapest, 1936), új bővített kiadása (Budapest, 1994); Kossuth Lajos a reformkorban (Budapest, 1946), új bővített kiadása (Budapest, 2002). Később is jó néhány publikációja tárgyalja a 19. század magyar történelmének különböző alapkérdéseit, pl. Napóleon és Magyarország (Budapest, 1977), Széchenyi Döblingben (Budapest, 1981 és 1991). Munkásságának fontos vonulata a 18. századi magyar művelődéstörténet kutatása. A témáról szóló nagyszabású monográfiáját: Művelődés a 18. századi Magyarországon (Budapest, 1980 és 1983, valamint bővített kiadása 1996), amely rövidített formában angolul is megjelent, a magyar és a nemzetközi szakmai közvélemény az újabb magyar történettudomány legkiemelkedőbb teljesítményei között tartja számon. Ő állította össze a magyar történészek legfontosabb kézikönyvét: Bevezetés a magyar történelem forrásaiba és irodalmába, I–III. (Budapest, 1951–1958), második kiadás Budapest, 1970, I. kötet, I/1. kötet (Budapest, 2002, I/2. kötet Budapest, 2003). Akadémiai elnöksége éveit örökíti meg a Hat év a tudománypolitika szolgáltatásban, 1996. 1997-ben a könyvnapra jelent meg a Chilloni fogoly című kötete, amely 1956-ban, a fogságban készült olvasónapló.

A szakma egyik legtekintélyesebb, nemzetközileg széleskörűen elismert személyiségeként tartják számon. Ezt bizonyítja számos kitüntetés és tagsága hazai és külföldi akadémiákban.

Minden tisztelője, elsősorban a magyar tudomány- és technikatörténész társadalom nevében kívánom, hogy Professzor Úr még sokáig munkálkodjék jó egészségben és alkotókedvvel mindannyiunk „tanáraként”.

Prof. Dr. Szabadváry Ferenc akadémikus
A MTESZ Tudomány- és Technikatörténeti Bizottsága elnöke

PROF. DR. KOSÁRY DOMOKOS
a Magyar Tudományos Akadémia volt elnöke